

Splněné sny Michaela Pavlovského

Vlastní stezka Michaela Pavlovského (* 1952 v Brně) k výtvarné tvorbě přímočará nebyla. Výtvarné nadání rozvíjel ve volném čase jako zájmovou činnost a pod vedením dobrých učitelů, protože studovat s úplným středoškolským vzděláním současně vysokou školu a střední školu uměleckou nebylo v té době možné. Vzdělávání tak ukončil velmi „prakticky“ absolvováním strojínské fakulty Vysokého učení technického v Brně v roce 1976, ale u svého prvního

a jediného zaměstnavatele – Výzkumného ústavu stavebních a zemních strojů v Brně – pracoval až do převratu jako výzkumný pracovník.

I Tvorba dřevěných hraček i nábytku

K dřevěným hračkám se dostal nejlepším možným způsobem – tvorbou pro své děti. Zmínili jsme se v některém z předešlých článků o tom, že chtít vytvořit hračku je jedna věc, umět vytvořit hračku je věc druhá, bez odborného školení velmi obtížná. Klasickou školu české dřevěné hračky vypracovala a stále uplatňuje VOŠ a SUPŠ na Žižkově náměstí v Praze, plastickým hmotám se později věnoval dnes již neexistující obor na škole v Uherském Hradišti.

U Michaela Pavlovského tvořilo základní vklad výtvarné nadání, procvičované

Nestává se často, že oprávnění užívat značku Správná hračka získá realizovaný autorský návrh. Jak jsme uvedli v rámci přehledu v listopadovém vydání Poradce ředitelky mateřské školy, letos toto ocenění získal Ing. Michael Pavlovský pro svou Hadí stezku.

PHDR. OSKAR BRŮŽA



a rozvíjené v kresbě a malbě, technické vzdělání ve strojařině a odhadovaný zájem jeho dětí. Proto se jeho tvorba, jejíž počátky spadají do let 1978 až 1983, od standardní hračkářské produkce výrazně odlišuje. Navíc zčásti z přebytku tvořivé energie a zčásti i z finančních důvodů spojených se stavbou rodinného bydlení se jeho tvorba hraček proloupla i s tvorbou nábytku a vybavení dětského pokoje. V druhém případě se dá říci, že nouze naučila Dalibora housti. Při tvorbě nábytku, často z dřevěného odpadu, uplatnil své konstrukční nadání, tvarovou logiku, funkčnost nadřazenou mnohdy levnému výtvarnému efektu, originalitu řešení.

I Originální a nezaměnitelný styl

Čím víc ho uspokojovala tvorba, tím méně lpěl na obživné práci ve výzkum-

ném ústavu. Když se změnil poměr, neváhal a hned v roce 1989 to riskl a začal se věnovat výtvarné práci profesionálně. Protože měl již vytvořen svůj jedinečný, originální a nezaměnitelný styl, nepodleh v dalších letech rostoucí konkurenci a činí tak dodnes.

Pavlovského hračky a jeho dětský nábytek mají mnoho společného. Jde zejména o **zvířecí motivy** (kočky, ryby, cirkusová zvířata), **použití masivního materiálu a sytou, veselou barevnost**. Dalším společným rysem je **humor a vtíp**, který navozuje u dětí i dospělých dobrou náladu a příjemnou pohodu. I zde se pozitivně projevuje strojařská suchá preciznost spojená s kultivovanou kresbou, střídavým grafickým projevem a s výtvarným uvažováním. Všechny realizace jsou přiměřeně zjednodušené a stylizované, snadno rozpoznatelné i dětmi, jsou proporní s ohledem na dětského uživatele, ale zároveň díky masivnímu materiálu a preciznímu provedení použitelné i v době dospělosti.

Vlivem této práce se Michael Pavlovský dostal na své umělecké cestě i k **tvorbě sochařské**; u exteriérových objektů využívá **kombinace kamene, kovu a skla**, mezi sochařská díla lze zařadit i tvorbu interiérových doplňků, mezi nimi např. židlí-soch pro dospělé (zvířata, králové, pohádkové bytosti apod.).



I Interiérové realizace v dětských zařízeních

Autor má za sebou také několik interiérových realizací v dětských zařízeních (v mateřských školách, na dětských odděleních nemocnic). Jde o úpravu a trvalou výzdobu vstupních interiérů, schodišť, šaten atd., opět převážně s použitím motivů ze světa zvířat.



Své návrhy realizuje sám. Hlavně proto, že je schopen okamžitě řešit drobné úpravy, které s sebou užití dřeva jako materiálu přináší. Každá jeho práce tedy nese silný prvek originality, ať jde o jediný kus, kde je to samozřejmě, nebo o malé zakázkové série.

Jako člen Asociace hračka Unie výtvarných umělců ČR se výrazně podílel na **výstavách s tematikou koček a zvířat čínského zvěrokruhu**, jeho více než dvoumetrový



tygr je už trvale zabydlen pod arkádami zámku v Kamenici nad Lipou, kde ukazuje vstup na výstavy v době Hračkobraní, ale stal se i maskotem většiny novomanželů, kteří si s ním po uzavření sňatku pořizují fotografie. Pavlovský uspořádal na padesát svých výstav, účast na kolektivních výstavách a prezentacích je pak dvojnásobná. Věnuje se též inspiračním výstavám, z nichž největší ohlas měla **výstava zvířat vytvářených z odpadových kartonových trubíc** (od látek, koberců apod.) v prostorách Sladovny

v Písku v roce 2009. Také zařazení několika prací do sbírek Moravské galerie v Brně, Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, Kysucké galerie v Ošadnici, ale i Japonského muzea současné umělecké hračky v Okajamě (www.toymuseum-okayama.jp) a do majetku sběratelů u nás i v zahraničí je pro jeho tvorbu dobrou referencí.

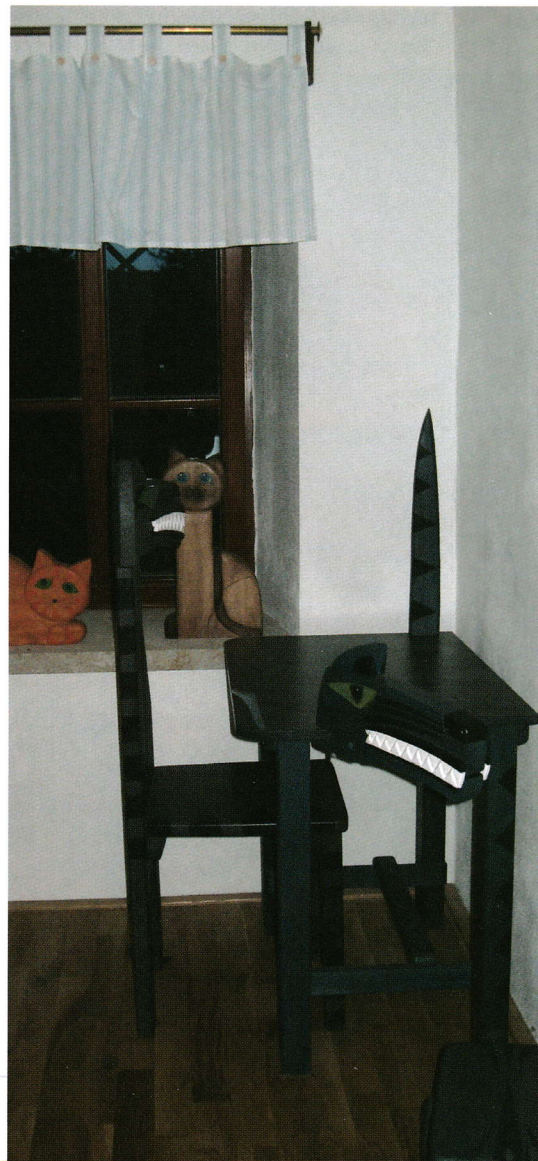
I Výtvarným umělcem i zámeckým pánem

Jestliže o výtvarné tvorbě Michael Pavlovský snil a sen se mu splnil, o tom, že by se stal zámeckým pánem, se mu ani nesnilo. Ale i to se stalo. Když se v roce 1989 vydal na uměleckou dráhu, měl k dispozici pro svou práci sice prostorný, ale přece jen rodinný domek s garáží. A jak přibývalo místa pracovního, tak ubývalo místa obytného. Nebylo tedy divu, že se začal ohlížet po nějakém prostoru, kde by si vybudoval ateliér. Mohla to být další garáž nebo nějaká chalupa v blízkosti Brna, ale nebyla. Když v roce 2002 narazil na inzerát, že je ve Slatině u Jevišovic na Znojemsku za cenu rodinného domku k mání malý renesanční zámek, a když nenarazil doma ani na přívětivý odpor, bylo rozhodnuto. Od roku 2002 tak střídal v rozumné míře tvůrčí práci se stavařinou. A tato symbióza prospívající zdraví trvá dosud. Práce však pokročily natolik, že od roku 2009 spolu s manželkou Marií a synem Tomášem uvedl v život **Galerii 1602** (nazvanou podle letopočtu, kdy byl zámek postaven). Zatímco vlhké zámecké sklepení je vyhrazeno **prezentaci uměleckého skla**, v přízemí jsou k vidění i k prodeji **díla Michaela Pavlovského** a v sezonně **výstavy tvůrců hraček i dalších výtvarníků**. Na zámku postupně vzniká také **muzeum hraček**, jehož základem jsou autorské hračky, darované jeho kolegy. Může-li být Pavlovského tvorba zajímavá pro všechny mateřské školy v republice, pak mateřské školy v okolí

Slatiny mohou využít i možnosti zámek navštívit, případně si k prohlídce dohodnout např. dětskou dílnu pod názvem „Co drátkem spojíš a štětcem nabarvíš“ apod.

Jak vidno, tvorba Michaela Pavlovského je součástí sílícího trendu směřujícího proti anonymnímu globalizačnímu tlaku na dětskou populaci originální malosériovou domácí produkcí. Svým robustním provedením jsou Pavlovského

objekty vhodné nejen do domácností, ale i do škol, které mají zájem individualizovat své interiéry. Jeho řešení je vždy individuální, tudíž zcela identické objekty na dvou místech nenajdete.



I Vydejte se Hadí stezkou...

Pozoruhodnou inovací v nabídce je i výše zmíněný **prototyp Hadí stezky**, zařazený mezi Správné hračky 2014. Hra je určena dětem od 5 let. Počet hráčů není omezen. Doporučenou variantou je **soutěžní hra na čas**; je však třeba poznamenat, že hra vyžaduje počáteční vedení dospělého (učitele, rodiče, staršího sourozence), jinak děti použijí hru spíše jako chodník, případně stavební materiál. Soutěžící vytvoří dvojice. V každé dvojici je jeden házeč, který hází kostkou, a druhý chodec, který přebíhá hada po správných polích; hráči ve dvojici i dvojice se střídají. Hracím polem je tělo hada tvořené **barevnými dřevěnými nášlapnými deskami**, na nichž jsou vyznačeny tvary (čtverec, hvězda, kruh aj.) v různém barevném provedení; shodné tvary i barvy jsou i na **hrací kostce**. Nášlapné desky (základní verze jich obsahuje 15, což vyhovuje pro domácí variantu; pro školy je provedení robustnější a počet nášlapných polí větší) jsou spojeny

konopným lanem, což umožňuje natáčení a tvarování hada do jednoduchých i složitějších záhybů.

Pro každou hru může hráč zvolit buď barvu, nebo tvar a zvolený symbol musí po celou hru při přecházení hada dodržet. Správnost kontrolují spoluhráči, kteří měří i čas. Jde o to, vybrat a co nejrychleji došlápnout jen na tu nášlapnou desku, na níž je správný symbol podle výsledku hodu kostkou a udržet přitom rovnováhu (nepřešlápnout). Nášlapné desky se symboly jsou spojeny v hada tak, aby je dítě bylo schopno překročit. Maximální přechod je proto vždy buď na následující, nebo na druhé následující pole. Cílem je přejít hada od ocasu k hlavě po těch nášlapných deskách, na nichž jsou symboly určené vrhem kostkou. Při chybě se hráči ve dvojici chodec a házeč vystřídají a vracejí na první pole (ocasu). Lze hrát na čas, tj. kolikrát jedna dvojice dokáže přejít hada, např. za pět minut, nebo kolik minut potřebuje na to, aby hada přešla např. pětkrát.

Pravidla si mohou hráči na začátku hry upravit sami.

Hra rozvíjí **schopnost rychlé orientace v tvarech, barvách a v rozhodování**; procvičuje **udržení rovnováhy**. Vede k soustředěnosti jak u hráčů (rozhodování o postupu), tak i spoluhráčů (kontrola hrajících). V „klidové“ poloze může být had např. zavěšen na stěně a fungovat jako dekorativní interiérový objekt. Nezbyvá než popřát radost ze hry – a vzhledem k tomu, že text je zařazen v prosincovém čísle, také hezké Vánoce.

Další informace naleznete na webové stránce galerie (www.galerie1602.cz) nebo je získáte dotazem u autora (mipatoys@seznam.cz či zamekslatina@gmail.com). ■

Autor je tajemníkem a koordinátorem Unie výtvarných umělců ČR a podílí se na dramaturgii Hračkobraní – festivalu hraček z přírodních materiálů v Kamenici nad Lipou a na organizaci udělování známky kvality Správná hračka

